

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
« Основи наукових досліджень »**

Рівень вищої освіти – перший (бакалавр)

Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

спеціальність 014.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25.08.2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Основи наукових досліджень
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Зміст навчання дисципліни «Основи наукових досліджень» забезпечується освітньою програмою «Середня освіта (Образотворче мистецтво)» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Дисципліна «Основи наукових досліджень» належить до обов'язкових дисциплін і має вагомий вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його здібностей у науково-дослідній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою дисципліни «Основи наукових досліджень» є ознайомлення студентів з основними категоріями науки та методологією проведення наукових досліджень.</p> <p>Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчити понятійний апарат науки; - засвоїти історію розвитку науки в Україні та зарубіжжі; - засвоїти основні правила академічної доброчесності; - знати основні правила організації наукових досліджень та вимоги до наукового тексту; - вивчити наукові методи та використовувати їх при виконанні наукових досліджень; - знати визначних українських мистецтвознавців та їх внесок у науку; - вміти готувати тези конференції та наукову статтю. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання Інтегральна компетентність.	
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої і освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК 1 Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.</p> <p>ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.</p> <p>ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні</p>	

способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання

Фахові компетентності.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 11. Уміння використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
7	014 «Середня освіта»	4	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Основні відомості про науково-дослідну роботу.	2		5
Тема 2. Організація наукової діяльності в ЗВО.	2		5
Тема 3. Методи одержання наукових знань.	2		5
Тема 4. Характерні особливості методики наукових досліджень.	2		5
Тема 5. Структура наукового дослідження.	2		5

Тема 6. Особливості наукового тексту. Види наукових праць.	2	2	10
Тема 7. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження.	2	2	10
Тема 8. Форми впровадження результатів дослідження у практику.	2	2	10
Тема 9. Оформлення результатів наукового дослідження. Підготовка до захисту та захист наукового дослідження.	4	4	15

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Структура розподілу балів передбачає: - екзамен – 50 балів; - практичні заняття (виконання реферату, доповідь) – 30 балів; - КСР (тестування) – 20 балів		
	Шкали оцінювання		
	Університетська	Національна	Шкала ECTS
	90 – 100	5	Відмінно
	80 – 89	4	Добре
	70 – 79		
	60 – 69	3	Задовільно
	50 – 59		
	26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1 – 25		
		0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)
			<i>FX</i>
			<i>F</i>

Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає дотримання вимог виконання, написання та термінів подачі письмових завдань запланованих для освітнього компоненту:</p> <p>Реферат - вид письмової роботи, який виконується студентом під керівництвом викладача та направлений на розкриття теми, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів.</p> <p>Доповідь – наукове повідомлення, яке виконується студентом для розкриття предмету дослідження, для якого проводить збір матеріалу, застосовує методи наукового дослідження, аналізує художні та педагогічні характеристики тощо.</p> <p>Тестування – розроблені згідно предмету освітнього компоненту завдання для контролю знань та засвоєння вивченого матеріалу.</p> <p>Контрольна робота – форма визначення оперативної інформації про рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок.</p> <p>Оцінювання письмових робіт проводиться згідно шкали оцінювання:</p> <p>А (відмінно) - виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог з дотриманням ґрунтовного аналізу досліджуваної проблематики та виявленням авторських умовиводів, гіпотез, припущень тощо - 5 (відмінно) - 90-100 балів;</p> <p>В (дуже добре) – виконання завдання вище середнього рівня із незначними помилками - 4 (дуже добре) - 80-89 балів;</p> <p>С (добре) – виконання завдання із значною кількістю помилок але з достатнім рівнем якості роботи в цілому - 4 (добре) - 65-79;</p> <p>Д (задовільно) – виконане завдання частково відповідає поставленим вимогам та немає авторського рішення - 3 (задовільно) – 55-64;</p> <p>Е (достатньо) – виконане завдання умовне, не опрацьовані головні вимоги, є реплікою чужих робіт - 3 (достатньо) - 50-54;</p> <p>FX (незадовільно) – не виконано основні вимоги до роботи, потребує доопрацювання на всіх етапах - 2 (незадовільно) - 35-49;</p> <p>F (неприйнятно) – завдання на початковому етапі, найнижча якість виконання - 2 (неприйнятно) - 1-34.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні завдання пов'язані з лекційним матеріалом та дозволяють розпрацьовувати авторські ідеї, умовиводи, наукові поняття.</p> <p>Практичні заняття – це підготовка до виконання письмових робіт (реферат, доповіді,): вибір теми, з'ясування етапів роботи, розробка методології виконання, розробка плану, виконання конкретних завдань</p>

	<p>тощо.</p> <p>Практичні роботи оцінюються за результатом виконаних завдань і відповідають загальній шкалі оцінювання та її рівням.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань</p> <p>Виконання контрольної, тестової та екзаменаційної роботи.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – екзамен;</p> <p>Форма здачі – письмова, виконання завдань.</p> <p>Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у формі виконання письмових завдань або тестів. На екзамен виносяться питання згідно тем освітнього компоненту.</p> <p>Екзамен оцінюється згідно шкали оцінювання з урахуванням рівня підготовки студента, його володіння матеріалом, відповідями на поставлені питання, вмінням презентувати результати вивчення освітнього компоненту.</p>

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

2. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Вегеш М. Основи наукових досліджень: методичні рекомендації для студентів-політологів Ужгородського національного університету. Ужгород, 2022.
2. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження. Львів, 2020.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків, 2019.
4. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Єрмошкіна, О. В. Крилова, О. І. Замковий, Н. В. Антипенко. Дніпро, 2022.
5. Надикто В. Т. Основи наукових досліджень: підручник. Київ, 2024.
6. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. М. Сінчук Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська, О. В. Данілін, Д. О. Кальмус. Кременчук, 2022.

Допоміжна

1. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
2. Бірта Г. О. Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с
3. Каламбет С.В., Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
4. Мальська Марта, Паньків Наталія Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
5. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / В. Є. Юринець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
7. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292

с.

8. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ В. В. Тушева, УМО НАПН України. — Харків: «Федорко», 2014. — 408 с.

9. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

10. Основи наукових досліджень. Курс лекцій: навч. посібник. О. Б. Шарпан (уклад.); КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с.

11. Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та отримані результати у 2021 р.: аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. – К.: УкрІНТЕІ, 2022. 53 с.

12. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському

2. національному університеті імені Василя Стефаника. URL:

3. <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про->

4. запобігання-академічному-плагіату.pdf.

5. «Про вищу освіту» Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556–VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

6. «Про інформацію»: Закон України від 23.06.2005. Ред. від 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

Ресурси мережі Інтернет

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://vnz.org.ua/zakono-davstvo/111-zakon-ukrayiny>.

2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>;

3. Методологія науки Fajr. URL: sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,
професор, завідувач кафедри методики
викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну